

Andmekaitse nõukogu arvamus (art 64)

Arvamus 5/2019, milles käsitletakse e-privatsuse direktiivi ja isikuandmete kaitse üldmääruse koostoimet, eelkõige seoses andmekaitseasutuste pädevuse, ülesannete ja volitustega

Vastu võetud 12. märtsil 2019

SISUKORD

1	Asjaolude kokkuvõte	4
2	Õiguslik raamistik	5
2.1	Isikuandmete kaitse üldmääruse asjakohased sätted.....	5
2.2	Raamdirektiivi asjakohased sätted.....	6
2.3	E-privatsuse direktiivi asjakohased sätted	6
3	Arvamuse käsitlusala	8
3.1	Küsimused, mis ei kuulu isikuandmete kaitse üldmääruse kohaldamisalasse.....	9
3.2	Küsimused, mis ei kuulu e-privatsuse direktiivi kohaldamisalasse	9
3.2.1	E-privatsuse direktiivi üldine sisuline kohaldamisala	9
3.2.2	E-privatsuse direktiivi artikli 5 lõike 3 ja artikli 13 laiendatud sisuline kohaldamisala	11
3.3	Küsimused, mis kuuluvad nii e-privatsuse direktiivi kui ka isikuandmete kaitse üldmääruse sisulisse kohaldamisalasse.....	11
4	E-privatsuse direktiivi ja isikuandmete kaitse üldmääruse koostoime	14
4.1	Mõiste „täpsustamine“	14
4.2	Mõiste „täiendamine“	15
4.3	Isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 95 tähendus	15
4.4	Samaaegne kehtivus.....	16
5	Andmekaitseasutuste pädevus, ülesanded ja volitused	17
5.1	Isikuandmete kaitse üldmääruse täitmise tagamine	18
5.2	E-privatsuse täitmise tagamine	19
5.3	Täitmise tagamine juhul, kui isikuandmete kaitse üldmääruse ja e-privatsuse direktiivi kohaldamisalad kattuvad	20
5.3.1	Esimene küsimus: kas mõned töötlemistoimingud ei kuulu andmekaitseasutuste pädevusse?	20
5.3.2	Teine küsimus: kas e-privatsust käsitlevad siseriiklikud sätted jäävad pädevuse piiridest väljapoole?	22
6	Koostöö- ja järjepidevuse meetmete rakendamine.....	24
7	Kokkuvõte.....	25

Euroopa Andmekaitseenõukogu,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määruse (EL) 2016/679 (füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta; edaspidi „isikuandmete kaitse üldmäärus“) artiklit 63 ja artikli 64 lõiget 2,

võttes arvesse EMP lepingut, mida on muudetud EMP ühiskomitee 6. juuli 2018. aasta otsusega nr 154/2018, eriti selle XI lisa ja protokoll nr 37,

võttes arvesse oma 25. mail 2018 vastu võetud ja 23. novembril 2018 muudetud töökorra artikleid 10 ja 22

ning arvestades järgmist:

(1) Euroopa Andmekaitseenõukogu (edaspidi „andmekaitseenõukogu“) põhiülesanne on tagada määruse 2016/679 (edaspidi „isikuandmete kaitse üldmäärus“) ühtne kohaldamine kogu Euroopa Majanduspiirkonnas. Isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 64 lõikes 2 on sätestatud, et pädev järelevalveasutus, andmekaitseenõukogu eesistuja või komisjon võib taotleda mis tahes üldkohaldatava või rohkem kui ühes liikmesriigis mõju avaldava küsimuse puhul käsitleks seda arvamuse esitamiseks andmekaitseenõukogu. Käesoleva arvamuse eesmärk on käsitleda üldkohaldatavat või rohkem kui ühes liikmesriigis mõju avaldavat küsimust.

(2) 3. detsembril 2018 palus Belgia andmekaitseasutus Euroopa Andmekaitseenõukogul käsitleda e-privatsuse direktiivi ja isikuandmete kaitse üldmääruse koostoimet, eelkõige seoses andmekaitseasutuste pädevuse, ülesannete ja volitustega ning anda selle kohta aramus.

(3) Andmekaitseenõukogu aramus võetakse vastu kooskõlas isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 64 lõikega 3 koostoimes andmekaitseenõukogu töökorra artikli 10 lõikega 2 kaheksa nädala jooksul alates esimesest tööpäevast, mis järgneb päevale, mil eesistuja ja pädev järelevalveasutus otsustasid, et toimik on täielik. Eesistuja otsusel võib pikendada seda ajavahemikku kuue nädala võrra, võttes arvesse küsimuse keerukust,

ON VASTU VÕTNUD JÄRGMISE ARVAMUSE:

1 ASJAOLUDE KOKKUVÕTE

1. 3. detsembril 2018 palus Belgia andmekaitseasutus Euroopa Andmekaitseenõukogul käsitleda e-privatsuse direktiivi¹ ja isikuandmete kaitse üldmääruse koostoimet ning anda arvamus alljärgnevate küsimuste kohta.
  - a. Seoses andmekaitseasutuste **pädevuse, ülesannete ja volitustega**,² kas
    - i. andmekaitseasutuste pädevus, ülesanded ja volitused hõlmavad niisugust isikuandmete töötlemist, mis vähemalt teatud töötlemistoimingute puhul kuuluvad nii isikuandmete kaitse üldmääruse kui ka e-privatsuse direktiivi sisulisse kohaldamisalasse, ning kui see on nii, kas
    - ii. isikuandmete kaitse üldmääruses sätestatud pädevuse, ülesannete ja volituste raames tegutsedes (nt hinnates isikuandmete töötlemise seaduslikkust) võivad andmekaitseasutused võtta arvesse või peaks võtma arvesse e-privatsuse direktiivi ja/või selle riigisiseste rakendusaktide sätteid, ning kui see on nii, siis millises ulatuses?
  - b. Kas **koostöö- ja järjepidevuse meetmeid** saab või tuleks rakendada niisuguse isikuandmete töötlemise suhtes, mis vähemalt teatud töötlemistoimingute puhul kuulub nii isikuandmete kaitse üldmääruse kui ka e-privatsuse direktiivi sisulisse kohaldamisalasse, ning
  - c. millises ulatuses **võivad isikuandmete töötlemist reguleerida** nii e-privatsuse direktiivi kui ka isikuandmete kaitse üldmääruse sätteid ning kas see mõjutab esimesele ja teisele küsimusele antud vastuseid?
2. Andmekaitseenõukogu leiab, et esitatud küsimused puudutavad isikuandmete kaitse üldmääruse üldist kohaldamist, kuna ilmselgelt on andmekaitseasutuste seas vaja tagada nende pädevuse, ülesannete ja volituste ühtne piiritlemine. Eelkõige on selgitus vajalik selleks, et muu hulgas tagada vastastikuse abi ühtne andmine kooskõlas isikuandmete kaitse üldmääruse artikliga 61 ning ühisoperatsioonide ühtne teostamine kooskõlas isikuandmete kaitse üldmääruse artikliga 62.
3. Käesolevas arvamuses ei käsitleta e-privatsuse määruse ettepanekus sätestatud andmekaitseasutuste pädevuse, ülesannete ja volituste jaotust.

---

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuli 2002. aasta direktiiv 2002/58/EÜ, milles käsitletakse isikuandmete töötlemist ja eraelu puutumatuse kaitset elektroonilise side sektoris (eraelu puutumatust ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv), mida on muudetud direktiiviga 2006/24/EÜ ja direktiiviga 2009/136/EÜ.

² Nagu sätestatud isikuandmete kaitse üldmääruse artiklites 55–58. Arvamuses kasutatakse läbivalvalt mõistet „andmekaitseasutused“ (mitte mõistet „järelevalveasutused“) eesmärgiga teha selget vahet isikuandmete kaitse üldmääruses ettenähtud järelevalveasutuste ja muude järelevalveasutuste, näiteks direktiivis 2002/58/EÜ nimetatud riikide reguleerivate asutuste vahel.

2 ÕIGUSLIK RAAMISTIK

2.1 Isikuandmete kaitse üldmääruse asjakohased sätted

4. Kooskõlas artikli 2 lõikega 1 kohaldatakse isikuandmete kaitse üldmäärust „isikuandmete täielikult või osaliselt automatiseeritud töötlemise suhtes ja isikuandmete automatiseerimata töötlemise suhtes, kui kõnealused isikuandmed kuuluvad andmete kogumisse või kui need kavatakse andmete kogumisse kanda“.

Isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 2 lõikes 2 on sätestatud, et määrust ei kohaldata, kui:

- „a) isikuandmeid töödeldakse muu kui liidu õiguse kohaldamisalasse kuuluva tegevuse käigus;
- b) liikmesriigid töötlevad isikuandmeid sellise tegevuse käigus, mis kuulub ELi lepingu V jaotise 2. peatüki kohaldamisalasse;
- c) isikuandmeid töötleb füüsiline isik eranditult isiklike või koduste tegevuste käigus;
- d) isikuandmeid töötlevad pädevad asutused süütegude tõkestamise, uurimise, avastamise või nende eest vastutusele võtmise ja kriminaalkaristuste täitmisele pööramise, sealhulgas avalikku julgeolekut ähvardavate ohtude eest kaitsmise ja nende ennetamise eesmärgil.“

5. Artikkel 5 pealkirjaga „Isikuandmete töötlemise põhimõtted“ sisaldab isikuandmete töötlemise suhtes kehtivaid põhimõtteid, sealhulgas nõuet, mille järgi peab igasugune isikuandmete töötlemine olema seaduslik ja õiglane³. Artiklis 6 kirjeldatakse juhte, mil isikuandmete töötlemine on seaduslik, kusjuures üheks niisuguseks juhiks on andmesubjekti nõusolek. Artiklis 7 täpsustatakse isikuandmete kaitse üldmääruse tähenduses kehtiva nõusoleku tingimusi.⁴
6. Artikli 51 lõikes 1 sätestatakse andmekaitseasutuste õiguslik volitus, mille järgi teevad andmekaitseasutused isikuandmete kaitse üldmääruse kohaldamise üle järelevalvet, et kaitsta füüsiliste isikute põhiõigusi ja -vabadusi seoses nende isikuandmete töötlemisega ning hõlbustada isikuandmete vaba liikumist liidus. Artiklites 55, 57 ja 58 täpsustatakse iga andmekaitseasutuse pädevust, ülesandeid ja volitusi. Isikuandmete kaitse üldmääruse VII peatükis pealkirjaga „Koostöö ja järjepidevus“ piiritletakse erinevaid andmekaitseasutustevahelise koostöö viise, et edendada isikuandmete kaitse üldmääruse ühtset kohaldamist.
7. Artiklis 94 pealkirjaga „Direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamine“ on sätestatud:
- „1. Direktiiv 95/46/EÜ tunnistatakse kehtetuks alates 25. maist 2018.
  - 2. Viiteid kehtetuks tunnistatud direktiivile käsitatakse viidetena käesolevale määrusele. Viiteid direktiivi 95/46/EÜ artikli 29 alusel loodud tööruhmale üksikisikute kaitseks seoses isikuandmete töötlemisega käsitatakse viidetena käesoleva määrusega loodud Euroopa Andmekaitsekoogule.“

³ Vt ka isikuandmete kaitse üldmääruse põhjendus 39 („Isikuandmete igasugune töötlemine peaks olema seaduslik ja õiglane. [...]“).

⁴ Vt artikli 29 tööruhma suunised määruse 2016/679 kohase nõusoleku kohta, WP 259 rev. 01, mille Euroopa Andmekaitsekoogu kiitis heaks 25. mail 2018.

8. Artiklis 95 pealkirjaga „Seos direktiiviga 2002/58/EÜ“ on sätestatud:

„Käesoleva määrusega ei panda füüsilistele ega juriidilistele isikutele lisakohustusi isikuandmete töötlemise suhtes, mis toimub seoses üldkasutatavate elektrooniliste sideteenuste osutamisega üldkasutatavates sidevõrkudes liidus ja mis on seotud küsimustega, mille puhul kehtivad nende suhtes direktiivis 2002/58/EÜ sätestatud erikohustused, millel on sama eesmärk.“

9. Isikuandmete kaitse üldmääruse põhjenduses 173 on sätestatud:

„(173) Käesolevat määrust tuleks kohaldada kõigil isikuandmete töötlemise valdkonna põhiõiguste ja -vabaduste kaitsmisega seotud juhtudel, mille suhtes ei kohaldata sama eesmärgiga konkreetseid kohustusi, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2002/58/EÜ, sealhulgas vastutava töötleja kohustusi ja füüsiliste isikute õigusi. Käesoleva määruse ja direktiivi 2002/58/EÜ seose täpsustamiseks tuleks direktiivi vastavalt muuta. Pärast käesoleva määruse vastuvõtmist tuleks direktiiv 2002/58/EÜ läbi vaadata, eelkõige selleks, et tagada kooskõla käesoleva määrusega.“

2.2 Raamdirektiivi asjakohased sätted

10. Raamdirektiivi⁵ artikli 2 punktis g on mõiste „riigi reguleeriv asutus“ määratletud kui

„organ või organid, kellele liikmesriik on usaldanud mõne käesolevas direktiivis või eridirektiivides nimetatud reguleerimisülesande“.

11. Raamdirektiivi artikli 2 punktis l on sätestatud:

„eridirektiivid – direktiiv 2002/20/EÜ (loadirektiiv), direktiiv 2002/19/EÜ (juurdepääsu käsitlev direktiiv), direktiiv 2002/22/EÜ (universaalteenuse direktiiv) ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuli 2002. aasta direktiiv 2002/58/EÜ, milles käsitletakse isikuandmete töötlemist ja eraelu puutumatuse kaitset elektroonilise side sektoris (eraelu puutumatust ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv).“

12. Raamdirektiivi artikli 3 lõikes 1 on sätestatud:

„Liikmesriigid tagavad, et iga käesoleva direktiivi ja eridirektiividega riigi reguleerivatele asutustele määratud ülesandega tegeleb pädev organ.“

2.3 E-privatsuse direktiivi asjakohased sätted

13. E-privatsuse direktiivi artikli 1 lõikes 2 on sätestatud:

„Käesoleva direktiivi sätted täpsustavad ja täiendavad [määruse (EL) 2016/679] sätteid lõikes 1 nimetatud eesmärkidel. Lisaks sellele nähakse nende sätetega ette juriidilistest isikutest abonentide õigustatud huvide kaitse.“⁶

---

⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. märtsi 2002. aasta direktiiv 2002/21/EÜ elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste ühise reguleeriva raamistiku kohta (raamdirektiiv).

⁶ Kooskõlas isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 94 lõikega 2 on kõik e-privatsuse direktiivis sisalduvad viited direktiivile 95/46/EÜ asendatud viitega „[määrus (EL) 2016/679]“ ning kõik viited direktiivi 95/46/EÜ artikli 29 alusel loodud tööühemale üksikisikute kaitseks seoses isikuandmete töötlemisega viitega „[Euroopa Andmekaitse-nõukogu]“.

14. E-privatsuse direktiivi artikli 2 punktis f on sätestatud, et
- „nõusolek, mille annab kasutaja või abonent, vastab [määruses (EL) 2016/679] määratletud andmesubjekti nõusolekule“.
15. E-privatsuse direktiivi artikli 15 lõikes 2 on sätestatud:
- „[Määruse (EL) 2016/679] [VIII peatüki „Õiguskaitsevahendid, vastutus ja karistused“] sätteid kohaldatakse, võttes arvesse liikmesriikides käesoleva direktiivi kohaselt vastuvõetud õigusakte ja käesolevast direktiivist tulenevaid üksikisikute õigusi.“
16. E-privatsuse direktiivi artikli 15 lõikes 3 on sätestatud:
- „[Euroopa Andmekaitsekoogu] täidab [määruse (EL) 2016/679 artiklis 70] ettenähtud ülesandeid ka seoses käesoleva direktiivi reguleerimisalasse kuuluvate küsimustega, eelkõige põhiõiguste ja -vabaduste ning õigustatud huvide kaitsmisega elektroonilise side sektoris.“
17. Artiklis 15a pealkirjaga „Rakendamine ja jõustamine“ on sätestatud:
- „1. Liikmesriigid kehtestavad käesoleva direktiivi järgimiseks kehtestatud siseriiklike sätete rikkumise korral kohaldatavad karistused, sealhulgas vajaduse korral kriminaalkaristused, ja võtavad kõik vajalikud meetmed nende rakendamiseks. [...]
2. Ilma et see piiraks olemasolevate õiguskaitsevahendite kasutamist, tagavad liikmesriigid, et pädev riigiasutus ja vajaduse korral muud riigiasutused on volitatud nõudma lõikes 1 osutatud rikkumiste lõpetamist.
3. Liikmesriigid tagavad, et pädeval riigiasutusel ja vajaduse korral muudel riigiasutustel on vajalikud uurimisvolitused ja vahendid, sealhulgas volitus saada asjakohast teavet, et jälgida käesoleva direktiivi alusel vastu võetud sätete täitmist ning neid jõustada.
4. Riikide reguleerivad asutused võivad võtta vastu meetmeid, et tagada tõhus piiriülene koostöö käesoleva direktiivi alusel vastu võetud siseriiklike õigusaktide jõustamisel ning ühtlustada piiriüleiseid andmevooge hõlmavate teenuste osutamise tingimused.
- Riikide reguleerivad asutused esitavad komisjonile aegsasti enne mis tahes selliste meetmete vastuvõtmist meetmete võtmise põhjuste, kavandatavate meetmete ja kavandatava tegevuskava kokkuvõtte. Komisjon võib pärast kõnealuse teabega tutvumist ja konsulteerimist ENISAgaga ning [Euroopa Andmekaitsekooguga] esitada selle kohta märkusi või soovitusi, eelkõige tagamaks, et kavandatavad meetmed ei mõjuta kahjulikult siseturu toimimist. Meetmete osas otsuse langetamisel võtavad riikide reguleerivad asutused ülimalt arvesse komisjoni märkusi või soovitusi.“

18. E-privatsuse direktiivi põhjenduses 10 on sätestatud:

„Elektroonilise side sektoris kohaldatakse [määrust (EL) 2016/679] eelkõige kõigil põhiõiguste ja -vabaduste kaitsmisega seotud juhtudel, mis ei kuulu täpselt käesoleva direktiivi kohaldamisalasse, sealhulgas vastutava töötleja kohustuste ja üksikisiku õiguste puhul. [Määrust (EL) 2016/679] kohaldatakse sideteenuste puhul, mis ei ole üldkasutatavad.“

3 ARVAMUSE KÄSITLUSALA

19. Isikuandmete kaitse üldmääruse eesmärk on kaitsta füüsiliste isikute põhiõigusi ja -vabadusi, eelkõige nende õigust isikuandmete kaitsele, ning tagada isikuandmete vaba liikumine liidus.⁷ Selle eesmärgi saavutamiseks on isikuandmete kaitse üldmääruses sätestatud ühised andmekaitseenormid, et tagada isikuandmete ühtne tõhus kaitse kogu liidus ning ennetada lahknevusi, mis takistavad isikuandmete vaba liikumist siseturul. Nende normidega kindlustatakse tasakaal andmetöötluse (võimalike) kasutegurite ja (võimalike) varjukülgede vahel.
20. E-privatsuse direktiivi eesmärk on nende siseriiklike sätete ühtlustamine, mis on vajalikud põhiõiguste ja -vabaduste, eelkõige eraelu puutumatus ja konfidentsiaalsuse kaitse võrdväärse taseme tagamiseks isikuandmete töötlemise puhul elektroonilise side sektoris ja selliste andmete ning elektrooniliste sideseadmete ja -teenuste vaba liikumise tagamiseks ühenduses⁸. Seega püütakse e-privatsuse direktiiviga tagada põhiõiguste harta artiklites 7 ja 8 sätestatud õiguste austamine. Selles tähenduses on e-privatsuse direktiivi sihiks „täpsustada ja täiendada“ isikuandmete kaitse üldmääruse sätteid, kui isikuandmeid töödeldakse elektroonilise side sektoris⁹.
21. Andmekaitseõukogule esitatud küsimused on piiratud niisuguse andmetöötlusega, mis kuulub nii isikuandmete kaitse üldmääruse kui ka e-privatsuse direktiivi sisulisse kohaldamisalasse. Selleks, et täpsustada käesoleva arvamuse käsitusala selgitatakse arvamuse allpool toodud osades järgmist:
  -) juhte, mil isikuandmete kaitse üldmääruse ja e-privatsuse direktiivi koostoime puudub, sest asjaomane küsimus ei kuulu isikuandmete kaitse üldmääruse kohaldamisalasse;
  -) juhte, mil isikuandmete kaitse üldmääruse ja e-privatsuse direktiivi koostoime puudub, sest asjaomane küsimus ei kuulu e-privatsuse direktiivi kohaldamisalasse ning
  -) juhte, mil isikuandmete kaitse üldmääruse ja e-privatsuse direktiivi koostoime on olemas, sest andmetöötlus kuulub nii isikuandmete kaitse üldmääruse kui ka e-privatsuse direktiivi kohaldamisalasse.

---

⁷ Isikuandmete kaitse üldmääruse artikkel 1.

⁸ E-privatsuse direktiivi artikli 1 lõige 1.

⁹ E-privatsuse direktiivi artikli 1 lõiked 1–2, võttes arvesse isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 94 lõiget 2.

3.1 Küsimused, mis ei kuulu isikuandmete kaitse üldmääruse kohaldamisalasse

22. Põhimõtteliselt kuuluvad isikuandmete kaitse üldmääruse sisulisse kohaldamisalasse isikuandmete töötlemise kõik vormid, sõltumata kasutatavast tehnoloogiast¹⁰. Isikuandmete kaitse üldmäärust ei kohaldata, kui:
-) ei töödelda isikuandmeid (nt juriidilise isiku automatiseeritud klienditeeninduse telefoninumber ega ettevõtte võrgus oleva digitaalse koopiamašina IP-aadress ei ole isikuandmed);
  -) tegevus ei kuulu isikuandmete kaitse üldmääruse sisulisse kohaldamisalasse, arvestades üldmääruse artikli 2 lõikeid 2 ja 3, või
  -) tegevus ei kuulu isikuandmete kaitse üldmääruse territoriaalsesse kohaldamisalasse¹¹.

3.2 Küsimused, mis ei kuulu e-privatsuse direktiivi kohaldamisalasse

23. E-privatsuse direktiivi eripäraks on tõik, et kahel selle sättel on laiem kohaldamisala kui ülejäänud sätetel, mille kohaldamisala on piiratud üldkasutatava elektroonilise sideteenuse osutamisega üldkasutatavates sidevõrkudes. Nagu järgmistes osades selgitatud, tuleb selleks, et teha kindlaks, kas tegevus kuulub e-privatsuse sisulisse kohaldamisalasse, vastata kahele küsimusele.

3.2.1 E-privatsuse direktiivi üldine sisuline kohaldamisala

24. E-privatsuse direktiivi artikli 3 kohaselt kohaldatakse direktiivi „isikuandmete töötlemisele, mis toimub seoses üldkasutatavate elektrooniliste sideteenuste osutamisega ühenduse üldkasutatavates sidevõrkudes, sealhulgas andmete kogumist ja tuvastusseadmeid toetavates üldkasutatavates sidevõrkudes“.
25. Seega keskendutakse e-privatsuse direktiivis esmajärjekorras üldkasutatavatele elektroonilistele sideteenustele ja -võrkudele¹². Elektroonilise side seadustikus¹³ on sätestatud, et see hõlmab samaväärsete funktsioonidega elektroonilise side teenuseid.

---

¹⁰ Vt ka e-privatsuse direktiivi põhjendus 46.

¹¹ Isikuandmete kaitse üldmääruse artikkel 3. Vt Euroopa Andmekaitsekomitee suunised 3/2018 isikuandmete kaitse üldmääruse territoriaalse kohaldamisala (artikkel 3) kohta, 16. november 2018.

¹² Komisjoni talituste töödokument „Ex-post REFIT evaluation of the ePrivacy Directive 2002/58/EC“ (e-privatsuse direktiivi 2002/58/EÜ järelhindamine REFITi raames), COM SWD(2017)005 report, lk 20; Komisjonile esitatud aruanne „ePrivacy Directive: assessment of transposition, effectiveness and compatibility with proposed Data Protection Regulation“ (e-privatsuse direktiiv: ülevõtmise, tulemuslikkuse ja välja pakutud isikuandmete kaitse määrusega kooskõla hindamine), SMART 2013/0071, lk 24 jj.

¹³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/1972, millega kehtestatakse Euroopa elektroonilise side seadustik.

26. E-privatsuse direktiivi üldise sisulise kohaldamisalaga on tegemist juhul, kui täidetud on kõik alljärgnevad tingimused:
- J osutatakse elektroonilise side teenust¹⁴;
  - J teenust osutatakse elektroonilise sidevõrgu kaudu¹⁵;
  - J nii teenus kui ka võrk on üldkasutatavad¹⁶;
  - J teenust ja võrku pakutakse liidus.
27. Tegevus, mis ei vasta kõikidele eespool toodud tingimustele, ei kuulu üldjuhul e-privatsuse direktiivi kohaldamisalasse.

Näited

Ettevõtte võrk, mis on kättesaadav üksnes ettevõtte töötajatele tööülesannete täitmiseks, ei tähenda üldkasutatavat elektroonilist sideteenust. Seetõttu ei kuulu asukohaandmete edastamine niisuguse võrgu kaudu e-privatsuse direktiivi sisulisse kohaldamisalasse.¹⁷

Kella sünkroniseerimise teenusega saadetakse elektroonilise sidevõrgu kaudu märguanne kõikidele kelladele, mis on liidetud selle sünkroniseerimisprotokolliga (määramatu hulk adressaate). See on käsitletavas kontekstis ringhäälinguteenus, mitte sideteenus, ega kuulu samuti e-privatsuse direktiivi sisulisse kohaldamisalasse.

¹⁴ E-privatsuse artikli 2 punktis d on täpsustatud, et mõiste „side“ tähendab „teavet, mida vahetatakse või edastatakse määratud hulga osaliste vahel üldkasutatava elektroonilise side teenuse abil“ ega hõlma ringhäälinguteenust, mis võib teoreetiliselt jõuda piiramata hulga publikuni. Mõiste „elektrooniline sideteenus“ on praegu määratletud raamdirektiivi artikli 2 punktis d, kuid alates 21. detsembrist 2020 sisaldub selle määratlus elektroonilise side seadustiku artikli 2 lõikes 4.

¹⁵ Mõiste „elektrooniline sidevõrk“ on praegu määratletud raamdirektiivi artikli 2 punktis a, kuid alates 21. detsembrist 2020 sisaldub selle määratlus elektroonilise side seadustiku artikli 2 lõikes 1.

¹⁶ Üldkasutatavad teenused on teenused, mis on samal alusel kättesaadavad kõikidele isikutele, mitte üksnes avaliku sektori osutatavad teenused. Vrdl: Euroopa Andmekaitseinspektor, arvamus 5/2016 „Preliminary EDPS Opinion on the review of the ePrivacy Directive (2002/58/EC)“ (Euroopa Andmekaitseinspektori esialgne arvamus e-privatsuse direktiivi (2002/58/EÜ) läbivaatamise kohta), lk 12 ning komisjoni teatis Euroopa Parlamendile ja nõukogule telekommunikatsiooniteenuste turu konkurentsi käsitleva direktiivi 90/388/EMÜ seisundi ja rakendamise kohta, COM(95) 113 final, 4.4.1995, lk 14.

¹⁷ Komisjoni talituste töödokument „Ex-post REFIT evaluation of the ePrivacy Directive 2002/58/EC“ (e-privatsuse direktiivi 2002/58/EÜ järelhindamine REFITi raames), COM SWD(2017)005 report, lk 21, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017SC0005&from=EN>; Komisjonile esitatud aruanne „ePrivacy Directive: assessment of transposition, effectiveness and compatibility with proposed Data Protection Regulation“ (e-privatsuse direktiiv: ülevõtmise, tulemuslikkuse ja välja pakutud isikuandmete kaitse määrusega kooskõla hindamine), SMART 2013/0071, lk 14, <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/eprivacy-directive-assessment-transposition-effectiveness-and-compatibility-proposed-data>.

3.2.2 E-privatsuse direktiivi artikli 5 lõike 3 ja artikli 13 laiendatud sisuline kohaldamisala

28. E-privatsuse direktiivi üldine eesmärk on tagada üldsuse põhiõiguste ja -vabaduste kaitse elektrooniliste sidevõrkude kasutamisel¹⁸. Seda eesmärki arvestades kohaldatakse e-privatsuse direktiivi artikli 5 lõiget 3 ja artiklit 13 nii elektroonilise sideteenuse osutajate kui ka veebisaitide haldajate (nt küpsiste puhul) või muude ettevõtete (nt otseturunduse puhul) suhtes¹⁹.

Näited

Otsingumootoriteenused, mis salvestavad kasutaja seadmesse küpsised või saavad küpsistele juurdepääsu, kuuluvad e-privatsuse direktiivi artikli 5 lõike 3 laiendatud sisulisse kohaldamisalasse²⁰.

Ka pealesunnitud elektrooniline post, mille veebisaidi haldaja saab otseturunduse eesmärgil, kuulub e-privatsuse direktiivi artikli 13 laiendatud sisulisse kohaldamisalasse²¹.

3.3 Küsimused, mis kuuluvad nii e-privatsuse direktiivi kui ka isikuandmete kaitse üldmääruse sisulisse kohaldamisalasse

29. Nii e-privatsuse direktiivi kui ka isikuandmete kaitse üldmääruse sisulisse kohaldamisalasse kuuluva andmetötluse kohta võib tuua palju näiteid. Ilmseks näiteks on küpsiste kasutamine. Oma käitumispõhist internetireklaami käsitlevas arvamuses märkis artikli 29 tööühm, et

„kui küpsise või muu sarnase vahendi kaudu teabe paigaldamise ja väljaotsimise teel kogutud teavet saab käsitleda isikuandmetena, kohaldatakse lisaks artikli 5 lõikele 3 ka direktiivi 95/46/EÜ“²².

30. Tõik, et isikuandmete töötlemine võib ühtaegu kuuluda nii e-privatsuse direktiivi kui ka isikuandmete kaitse üldmääruse sisulisse kohaldamisalasse on leidnud kinnitust ka Euroopa Liidu kohtu kohtupraktikas. Kohtuasjas Wirtschaftsakademie²³ kohaldas Euroopa Liidu Kohus direktiivi 95/46/EÜ hoolimata sellest, et asja aluseks olnud andmetöötlus hõlmas ka e-privatsuse direktiivi sisulisse kohaldamisalasse kuuluvaid töötlustoiminguid. Pooleliolevas kohtuasjas Fashion ID väljendas

¹⁸ E-privatsuse direktiivi artikli 1 lõikes 1 on sätestatud: „Käesoleva direktiiviga nähakse ette nende siseriiklike sätete ühtlustamine, mis on vajalikud põhiõiguste ja -vabaduste, eelkõige eraelu puutumatus ja konfidentsiaalsuse kaitse võrdväärse taseme tagamiseks isikuandmete töötlemise puhul elektroonilise side sektoris ja selliste andmete ning elektrooniliste sideseadmete ja -teenuste vaba liikumise tagamiseks ühenduses.“

¹⁹ Artikli 29 alusel asutatud andmekaitse tööühma arvamus 2/2010 käitumispõhise internetireklaami kohta, 22. juuni 2010, WP 171, punkt 3.2.1, lk 9; arvamus 1/2008, mis käsitleb andmekaitseküsimusi seoses otsingumootoritega (WP 148), punkt 4.1.3, lk 12; Komisjonile esitatud aruanne „ePrivacy Directive: assessment of transposition, effectiveness and compatibility with proposed Data Protection Regulation“ (e-privatsuse direktiiv: ülevõtmise, tulemuslikkuse ja välja pakutud isikuandmete kaitse määrusega kooskõla hindamine), SMART 2013/0071, lk 9.

²⁰ Arvamus 1/2008, mis käsitleb andmekaitseküsimusi seoses otsingumootoritega (WP 148), punkt 4.1.3, lk 12.

²¹ arvamus 1/2008, mis käsitleb andmekaitseküsimusi seoses otsingumootoritega (WP 148), punkt 4.1.3, lk 12

²² Artikli 29 alusel asutatud andmekaitse tööühma arvamus 2/2010 käitumispõhise internetireklaami kohta, 22. juuni 2010, WP 171, lk 9. Vt ka arvamus 1/2008, mis käsitleb andmekaitseküsimusi seoses otsingumootoritega (WP 148), punkt 4.1.3, lk 12–13.

²³ Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 5. juuni 2018, Wirtschaftsakademie Schleswig-Holstein, C-210/16, ECLI:EU:C:2018:388; vt eelkõige punktid 33–34.

kohtujurist seisukohta, et sotsiaalvõrgustiku pistikprogramme ja küpsiseid hõlmavas asjas võivad kohaldamisele kuuluda mõlemad normistikud²⁴.

31. Ehkki alates 25. maist 2018 asendab direktiivi 95/46/EÜ isikuandmete kaitse üldmäärus, on asjakohane Euroopa Liidu Kohtu ja artikli 29 tööühma analüüs, mille kohaselt võib samal ajal kohaldada mõlemat õigusakti. Isikuandmete kaitse üldmääruse põhjenduses 30 sisalduva mõiste „võrguidentifikaatorid“ täpsustus toetab tõlgendust, et isikuandmete töötlemine võib kuuluda nii isikuandmete kaitse üldmääruse kui ka e-privatsuse direktiivi sisulisse kohaldamisalasse:

„Füüsilisi isikuid võib seostada nende seadmete, rakenduste, tööriistade ja protokollide jagatavate võrguidentifikaatoritega, näiteks IP-aadresside või küpsistega, või muude identifikaatoritega, näiteks raadiosagedustuvastuse kiipidega. See võib jätta jälgi, mida võidakse kasutada füüsiliste isikute profileerimiseks ja nende tuvastamiseks, eelkõige juhul, kui neid kombineeritakse serveritesse saabuvate kordumatute identifikaatorite ja muu teabega.“

32. Eelkõige väärrib märkimist, et põhjenduses 30 kasutatakse mõisteid „IP-aadressid“ ja „küpsised“ ning sedastatakse, et IP-aadresse ja küpsiseid võidakse füüsiliste isikute profileerimiseks kombineerida teiste serveritesse saabuvate „kordumatute identifikaatorite“ ja muu teabega.
33. Teisisõnu viidatakse isikuandmete kaitse üldmääruses selle sisulise kohaldamisala (isikuandmete mõiste) selgitamisel sõnaselgelt töötlemistoimingutele, mis vähemalt osaliselt kuuluvad e-privatsuse direktiivi sisulisse kohaldamisalasse.
34. Teine näide tegevusest, mis kuulub nii e-privatsuse direktiivi kui ka isikuandmete kaitse üldmääruse sisulisse kohaldamisalasse, on elektroonilise sideteenuse pakkuja ja tema teenuseid kasutava füüsilise isiku vaheline kliendisuhe, mis hõlmab ühelt poolt klientide isikuandmete töötlemist, kuid mille suhtes kehtivad teisalt ka erinormid, näiteks abonendikataloogide, üksikasjalike arvete ja helistaja numbriga kuvamise kohta. Elektrooniliste sideteenustega loodud liiklus- ja asukohaandmed võivad samuti hõlmata isikuandmete töötlemist, kui liiklus- ja asukohaandmed puudutavad füüsilisi isikuid.
35. Isikuandmete kaitse üldmääruse artikliga 95 ja põhjendusega 173 kinnitatakse, et isikuandmete kaitse üldmääruse ja e-privatsuse direktiivi vahel on üld- ja erinormide suhe, sest artiklis 95 on sätestatud, et üldmäärusega ei panda füüsilistele ega juriidilistele isikutele lisakohustusi isikuandmete töötlemisel, mis toimub seoses üldkasutatavate elektrooniliste sideteenuste osutamisega üldkasutatavates sidevõrkudes ELis ja mis on seotud küsimustega, mille puhul kehtivad nende suhtes e-privatsuse direktiivis sätestatud erikohustused, millel on sama eesmärk.

***

36. Käesoleva arvamuse eesmärk on selgitada andmekaitseasutuste pädevust, ülesandeid ja volitusi juhtudel, mis kuuluvad nii e-privatsuse direktiivi kui ka isikuandmete kaitse üldmääruse sisulisse kohaldamisalasse ning mida on kokkuvõtvalt kirjeldatud arvamuse eelnevates osades. Arvamuse järgmistes osades antakse ülevaade mõningatest e-privatsuse direktiivi ja isikuandmete kaitse üldmääruse sätete koostoime juhtudest ning sellest, milline on nimetatud aktide omavaheline suhe.

---

²⁴ Kohtujurist Bobeki ettepanek kohtuasjas Fashion ID, C-40/17, 19. detsember 2018, ECLI:EU:C:2018:1039; vt eelkõige punktid 111–115.

4 E-PRIVAATSUSE DIREKTIIVI JA ISIKUANDMETE KAITSE ÜLDMÄÄRUSE KOOSTOIME

37. Ehkki e-privatsuse direktiivi ja isikuandmete kaitse üldmääruse sisulises kohaldamisalas on kattuvusi, ei pruugi see tingimata tuua kaasa normide konflikti. Lisaks sellele, et mainitud asjaolu selgub, kui lugeda erinevaid sätteid kõrvuti, on e-privatsuse direktiivi artikli 1 lõikes 2 sõnaselgelt sätestatud, et „käesoleva direktiivi sätted täpsustavad ja täiendavad direktiivi 95/46/EÜ [...]“²⁵. Selleks et õigesti mõista e-privatsuse direktiivi ja isikuandmete kaitse üldmääruse koostoimet, tuleb esmalt täpsustada e-privatsuse direktiivi artikli 1 lõike 2 tähendust. Seejärel selgitatakse isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 95 tähendust ja mõju.

4.1 Mõiste „täpsustamine“

38. Mitmed e-privatsuse direktiivi sätted täpsustavad isikuandmete kaitse üldmääruse sätteid isikuandmete töötlemise puhul elektroonilise side sektoris. Kooskõlas põhimõttega *lex specialis derogat legi generali* on olukordades, mida reguleeritakse konkreetselt erisätetega, need erisätted üldsätete suhtes ülimuslikud²⁶. Olukordades, kus e-privatsuse direktiiviga täpsustatakse (s.t muudetakse konkreetsemaks) isikuandmete kaitse üldmääruse norme, on e-privatsuse direktiivi (eri)sätted (*lex specialis*) ülimuslikud isikuandmete kaitse üldmääruse (üldisemate) sätete suhtes²⁷. Siiski jäävad niisuguse isikuandmete töötlemise suhtes, millele ei kohaldada konkreetselt e-privatsuse direktiivi (või mille kohta ei sisalda e-privatsuse direktiiv erinormi), kehtima isikuandmete kaitse üldmääruse sätted.
39. Ühe näite olukorrast, kus e-privatsuse direktiivis täpsustatakse isikuandmete kaitse üldmääruse sätteid, leiab mainitud direktiivi artiklist 6, mis puudutab niinimetatud liiklusandmete töötlemist. Üldjuhul võib isikuandmete töötlemist pidada õigustatuks igal isikuandmete kaitse üldmääruse artiklis 6 nimetatud seaduslikul alusel. Ometi ei saa elektroonilise sideteenuse pakkuja liiklusandmete töötlemisel rakendada kõiki isikuandmete kaitse üldmääruse artiklis 6 sätestatud võimalikke seaduslikke aluseid, kuna e-privatsuse direktiivi artiklis 6 piiratakse sõnaselgelt tingimusi, mille korral võib liiklusandmeid, sealhulgas isikuandmeid, töödelda. Sellisel juhul peab isikuandmete kaitse üldmääruse üldisemate sätete asemel lähtuma e-privatsuse direktiivi konkreetsematest sätetest. E-privatsuse direktiivi artikliga 6 aga ei piirata teiste isikuandmete kaitse üldmääruse sätete, näiteks andmesubjekti õigusi käsitlevate sätete, kohaldamist. Samuti ei kaotata sellega nõuet, et isikuandmete töötlemine peab olema seaduslik ja õiglane (isikuandmete kaitse üldmääruse artikkel 5 lõige 1 punkt a).
40. Sarnane olukord tekib seoses e-privatsuse direktiivi artikli 5 lõikega 3 juhul, kui lõppkasutaja seadmesse salvestatud teabeks on isikuandmed. E-privatsuse direktiivi artikli 5 lõikes 3 on sätestatud, et üldreeglina on abonendi või kasutaja lõppseadmesse teabe salvestamiseks või juba salvestatud

²⁵ Isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 94 lõikes 2 on sätestatud, et viiteid kehtetuks tunnistatud direktiivile 95/46/EÜ käsitatakse viidetena isikuandmete kaitse üldmäärusele.

²⁶ Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 22. aprill 2016, Itaalia vs. komisjon, liidetud kohtuasjad T-60/06 RENV II ja T-62/06 RENV II, ECLI:EU:T:2016:233, punkt 81.

²⁷ Artikli 29 alusel asutatud andmekaitse töörühma arvamus 2/2010 käitumispõhise internetireklaami kohta, 22. juuni 2010, WP 171, lk 10.

teabele juurdepääsu saamiseks vajalik eelnev nõusolek²⁸. Ulatuses, milles lõppkasutaja seadmesse salvestatud teabeks on isikuandmed, kehtib teabe salvestamise või sellele juurdepääsu saamise toiminguga koht isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 6 asemel e-privatsuse direktiivi artikli 5 lõige 3. Sarnane tulemus on isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 6 ning e-privatsuse direktiivi artiklite 9 ja 13 koostoime korral. Kui nimetatud artiklite järgi peab neis kirjeldatud konkreetseks tegevuseks olema antud nõusolek, ei saa vastutav töötleja tugineda kõikidele isikuandmete kaitse üldmääruse artiklis 6 sätestatud võimalikele seaduslikele alustele.

41. Erinormide põhimõttest järeldub, et üldnormist tehakse erandeid üksnes juhul, kui õigusakt, millega reguleeritakse konkreetset küsimust, sisaldab erinormi. Asjaolusid tuleb hoolikalt analüüsida, et teha kindlaks, kui ulatuslik asjaomane erand on, eriti juhtudel, kui andmeid töödeldakse mitmel erineval moel kas samaaegselt või järjestikku.

Näide

Andmete vahendaja koostab profiilanalüüsi isikute veebikäitumist puudutava teabe põhjal, mis on kogutud küpsiseid kasutades, kuid mis võib ühtlasi sisaldada muudest allikatest (nt kaubanduspartneritelt) saadud isikuandmeid. Sellisel juhul peab asjaomase andmetöötlemise alamtoiming, st küpsiste paigutamine või lugemine, olema kooskõlas riigisisese sättega, millega on üle võetud e-privatsuse direktiivi artikli 5 lõige 3. Et järgnev isikuandmete, sealhulgas küpsiste abil saadud isikuandmete, töötlemine oleks seaduslik, peab selleks olema ka isikuandmete kaitse üldmääruse artiklis 6 ettenähtud õiguslik alus²⁹.

4.2 Mõiste „täiendamine“

42. E-privatsuse direktiiv sisaldab isikuandmete töötlemise kohta elektroonilise side sektoris ka sätteid, mis täiendavad isikuandmete kaitse üldmääruse sätteid. Näiteks e-privatsuse direktiivi mitme sätte eesmärk on kaitsta üldkasutatava elektroonilise sideteenuse abonente ja kasutajaid. Üldkasutatava elektroonilise sideteenuse abonendid võivad olla nii füüsilised kui ka juriidilised isikud. Isikuandmete kaitse üldmäärust täiendades kaitstakse e-privatsuse direktiiviga mitte üksnes füüsiliste isikute põhiõigusi, eelkõige nende õigust eraelu puutumatusse, vaid ka juriidiliste isikute õigustatud huve³⁰.

4.3 Isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 95 tähendus

43. Isikuandmete kaitse üldmääruse artiklis 95 sätestatakse, et üldmäärusega „ei panda füüsilistele ega juriidilistele isikutele lisakohustusi isikuandmete töötlemise suhtes, mis toimub seoses üldkasutatavate elektrooniliste sideteenuste osutamisega üldkasutatavates sidevõrkudes liidus ja mis on seotud küsimustega, mille puhul kehtivad nende suhtes direktiivis 2002/58/EÜ sätestatud erikohustused, millel on sama eesmärk“ (rõhuasetus lisatud).

²⁸ Artikli 5 lõike 3 järgi võib abonendi või kasutaja lõppseadmesse teavet salvestada või hankida sellele juurdepääsu, kui tegemist on tehnilise salvestamise või juurdepääsuga, mille ainus eesmärk on edastada sidet elektroonilises sidevõrgus või mis on teenuseosutajale hädavajalik sellise infoühiskonna teenuse osutamiseks, mida abonent või kasutaja on sõnaselgelt taotlenud.

²⁹ Ehkki andmekaitseasutused ei saa e-privatsuse direktiivi artikli 5 lõiget 3 jõustada (kui riigisisese õigusega ei ole neile asjaomast pädevust antud), peaks nad võtma arvesse asjaolu, et andmete töötlemine tervikuna hõlmab konkreetseid toiminguid, milleks on liidu õigusaktidega ette nähtud lisakaitse, et asjaomast kaitset mitte kahjustada.

³⁰ E-privatsuse direktiivi põhjendus 12.

44. Seega on isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 95 eesmärk vältida vastutavatele töötlejatele tarbetute halduskohustuste ettenägemist, kui muidu kehtiks nendes suhtes sarnased, ehkki mitte päris samaväärsed halduskohustused. Kõnealuse artikli kohaldamist illustreerib näiteks isikuandmetega seotud rikkumisest teavitamise kohustus, mis on kehtestatud nii e-privatsuse direktiivi³¹ kui ka isikuandmete kaitse üldmäärusega³². Mõlemaga nähakse ette kohustus tagada turvalisus, samuti kohustus teavitada isikuandmetega seotud rikkumistest vastavalt kas pädevat riigiasutust või andmekaitseasutust. Need kohustused kehtivad samaaegselt kahe erineva õigusakti alusel kooskõlas nende vastava kohaldamisalaga. Ilmselt on kohustus teavitada mõlema akti alusel (esiteks isikuandmete kaitse üldmääruse alusel ja teiseks riigisisese e-privatsust käsitleva õigusakti alusel) lisakohustus ilma esmapilgul nähtava andmekaitsealase kasuta. Isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 95 kohaselt ei pea elektroonilise sideteenuse osutajad, kes on teavitanud isikuandmetega seotud rikkumisest kooskõlas kehtiva riigisisese e-privatsust käsitleva õigusaktiga, andmekaitseasutusi samast rikkumisest üldmääruse artikli 33 alusel eraldi teavitama.

4.4 Samaaegne kehtivus

45. Kui konkreetset töötlemistoimingut või nende kogumit reguleeritakse erisätetega, tuleb kohaldada neid erisätteid (*lex specialis*), kõikidel muudel juhtudel (st kui konkreetset töötlemistoimingut või nende kogumit ei reguleerita erisätetega), kohaldatakse üldnormi (*lex generalis*).
46. Põhjenduses 173 kinnitatakse, et kui isikuandmete töötlemise suhtes ei kohaldata e-privatsuse direktiivis sätestatud konkreetseid kohustusi, kohaldatakse isikuandmete kaitse üldmäärust

„kõigil isikuandmete töötlemise valdkonna põhiõiguste ja -vabaduste kaitsmisega seotud juhtudel, mille suhtes ei kohaldata sama eesmärgiga konkreetseid kohustusi, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2002/58/EÜ, sealhulgas vastutava töötleja kohustusi ja füüsiliste isikute õigusi“³³.

47. Isikuandmete kaitse üldmääruse põhjenduses 173 korratakse e-privatsuse direktiivi põhjenduses 10 märgitud, mille kohaselt „elektroonilise side sektoris kohaldatakse [määrust (EL) 2016/679] eelkõige kõigil põhiõiguste ja -vabaduste kaitsmisega seotud juhtudel, mis ei kuulu täpselt käesoleva direktiivi kohaldamisalasse, sealhulgas vastutava töötleja kohustuste ja üksikisiku õiguste puhul“.
48. Näiteks peab üldkasutatava sidevõrgu või üldkasutatava elektroonilise sideteenuse pakkuja järgima siseriiklike norme, millega on üle võetud e-privatsuse direktiivi artikli 6 lõige 2 liiklusandmete kohta, kui ta töötleb andmeid, mis on vajalikud abonentide arvete ja sidumistasude jaoks. Kuna näiteks juurdepääsuõiguse kohta puuduvad konkreetsed e-privatsust käsitlevad sätted, tuleb kohaldada isikuandmete kaitse üldmääruse sätteid. Samamoodi kinnitatakse e-privatsuse direktiivi põhjenduses 32, et kui elektroonilise sideteenuse või lisaväärtusteenuse osutaja sõlmib kõnealuste teenuste osutamiseks vajalike isikuandmete töötlemiseks allhankelepingu mõne muu üksusega, peab selline allhange ja selle raames toimuv andmete töötlemine olema täielikult kooskõlas isikuandmete

³¹ E-privatsuse direktiivi artikkel 4.

³² Isikuandmete kaitse üldmääruse artiklid 32–34.

³³ Põhjenduses 173 märgitakse ka, et „käesoleva määruse ja direktiivi 2002/58/EÜ seose täpsustamiseks tuleks direktiivi vastavalt muuta. Pärast käesoleva määruse vastuvõtmist tuleks direktiiv 2002/58/EÜ läbi vaadata, eelkõige selleks, et tagada kooskõla käesoleva määrusega.“ Kõnealune läbivaatamine on praegu pooleli.

kaitse üldmääruses sätestatud nõuetega isikuandmete vastutavatele töötlejatele ja volitatud töötlejatele.

***

49. Arvamuse eelnevates osades kirjeldati, kuidas suhestuvad omavahel e-privatsuse direktiivi ja isikuandmete kaitse üldmääruse sätted olukorras, kus andmete töötlemine kuulub mõlema akti sisulisse kohaldamisalasse. Järgnevates osades käsitletakse andmekaitse-õukogule esitatud küsimusi andmekaitseasutuste pädevuse, ülesannete ja volituste kohta juhtudel, mis vähemalt osaliselt kuuluvad e-privatsuse direktiivi kohaldamisalasse.

5 ANDMEKAITSEASUTUSTE PÄDEVUS, ÜLESANDED JA VOLITUSED

50. Belgia andmekaitseasutus esitas andmekaitse-õukogule isikuandmete kaitse üldmääruse artiklites 55–58 sätestatud andmekaitseasutuste pädevuse, ülesannete ja volituste kohta kaks küsimust, mille võiks ümber sõnastada alljärgnevalt.

J Kas ainuüksi asjaolu, et isikuandmete töötlemine kuulub nii isikuandmete kaitse üldmääruse kui ka e-privatsuse direktiivi sisulisse kohaldamisalasse, piirab andmekaitseasutuste isikuandmete kaitse üldmääruses sätestatud pädevust, ülesandeid ja volitusi? Teisisõnu, kas on olemas andmetöötlustoimingute kogum, mis peaks nende kaalutlusruumist välja jääma, ja kui see on nii, siis millises ulatuses?

J Kas andmekaitseasutused peaksid isikuandmete kaitse üldmääruses sätestatud pädevuse, ülesannete ja volituste raames tegutsedes (nt hinnates isikuandmete töötlemise seaduslikkust) võtma arvesse e-privatsuse direktiivi sätteid, ning kui see on nii, siis millises ulatuses? Teisisõnu, kas isikuandmete kaitse üldmäärusest tulenevate nõuete täitmise hindamisel peaks arvesse võtma e-privatsust käsitlevate siseriiklike normide rikkumist, ja kui see on nii, siis millistel juhtudel?

51. Esiteks tuleb märkida, et liikmesriikidel on kohustus tagada liidu õiguse täielik tõhusus, nähes selleks eelkõige ette asjakohased nõuete täitmise tagamise mehhanismid. Selle kohustuse aluseks on Euroopa Liidu lepingu artikli 4 lõikega 3 kehtestatud lojaalse koostöö põhimõte³⁴. Arvamuse järgmistes osades kirjeldatakse lühidalt isikuandmete kaitse üldmääruse ja e-privatsuse direktiivi vastavaid nõuete täitmise tagamist käsitlevaid sätteid ning nende koostoimet.

---

³⁴ Euroopa Liidu lepingu artikli 4 lõikes 3 on sätestatud: „Kooskõlas lojaalse koostöö põhimõttega abistavad liit ja liikmesriigid täielikus vastastikus austuses üksteist aluslepingutest tulenevate ülesannete täitmisel. Liikmesriigid kasutavad kõiki asjakohaseid üld- või erimeetmeid, et tagada aluslepingutest või liidu institutsioonide õigusaktidest tulenevate kohustuste täitmine. Liikmesriigid aitavad kaasa liidu ülesannete täitmisele ja hoiduvad kõigist meetmetest, mis võiksid ohustada liidu eesmärkide saavutamist.“

5.1 Isikuandmete kaitse üldmääruse täitmise tagamine

52. Isikuandmete kaitse üldmääruses on sätestatud, et selle sätete täitmise tagavad sõltumatud andmekaitseasutused. Sellega seoses tuleks ühtlasi märkida, et Euroopa Liidu põhiõiguste harta (edaspidi „põhiõiguste harta“) artiklis 8 on sätestatud, et isikuandmete töötlemist kontrollib sõltumatu asutus:

„Artikkel 8. Isikuandmete kaitse

1. Igaühel on õigus oma isikuandmete kaitsele.

2. Selliseid andmeid tuleb töödelda asjakohaselt ning kindlaksmääratud eesmärkidel ja asjaomase isiku nõusolekul või muul seaduses ettenähtud õiguslikul alusel. Igaühel on õigus tutvuda tema kohta kogutud andmetega ja nõuda nende parandamist.

3. **Nende sätete täitmist kontrollib sõltumatu asutus.**“

53. Isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 51 lõikega 1 antakse andmekaitseasutustele sellekohane õiguslik volitus, mille järgi teevad andmekaitseasutused üldmääruse kohaldamise üle järelevalvet, et kaitsta füüsiliste isikute põhiõigusi ja -vabadusi seoses nende isikuandmete töötlemisega ning hõlbustada isikuandmete vaba liikumist liidus.

54. Isikuandmete kaitse üldmäärus sisaldab selle volituse kohta ühte erandit ja ühte võimalust sellest kõrvale kalduda:

-) järelevalveasutuste pädevus ei hõlma isikuandmete töötlemist, mida teevad kohtud õigust mõistvat funktsiooni täites (isikuandmete kaitse üldmääruse artikkel 55 lõige 3);
-) seoses isikuandmete töötlemisega ajakirjanduslikel eesmärkidel ning akadeemilise, kunstilise või kirjandusliku eneseväljenduse tarbeks võivad liikmesriigid näha ette vabastusi või erandeid muu hulgas isikuandmete kaitse üldmääruse VI peatükist (sõltumatud järelevalveasutused) ja VII peatükist (koostöö ja järjepidevus) (isikuandmete kaitse üldmääruse artikkel 85).

Lisaks sellele võib andmekaitseasutuste volitusi laiendada kooskõlas isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 58 lõikega 6 ning eelkõige võib anda volituse trahvida avaliku sektori asutusi ja organeid, kui see on liikmesriigi õigusaktis ette nähtud (isikuandmete kaitse üldmääruse artikkel 83 lõige 7).

Kuna tegemist on üldnormi eranditega tuleb neid sätteid tõlgendada kitsendavalt.

55. Kui isikuandmete kaitse üldmäärusega piiratakse andmekaitseasutuste pädevust, ülesandeid ja volitusi või lubatakse näha ette nendega seotud erandeid, siis tehakse seda üldmääruses sõnaselgelt. Samuti ei välistata isikuandmete kaitse üldmääruses andmekaitseasutuste tegutsemist oma pädevuse, ülesannete ja volituste raames ühelgi moel seoses isikuandmete töötlemisega ulatuses, milles see kuulub isikuandmete kaitse üldmääruse sisulisse kohaldamisalasse. Järelikult on küsimus selles, kas liidu õigusaktidega on ette nähtud või lubatud teha erand andmekaitseasutuste üldisest pädevusest juhul, kui konkreetse andmetöötlemise suhtes kohaldatakse e-privatsuse direktiivi sätteid.

5.2 E-privatsuse täitmise tagamine

56. E-privatsuse direktiivi sätete täitmise tagamine on tihedalt seotud raamdirektiiviga,³⁵ mille artikli 3 lõikes 1 on sätestatud, et „liikmesriigid tagavad, et iga käesoleva direktiivi ja eridirektiividega riigi reguleerivatele asutustele määratud ülesandega tegeleb pädev organ³⁶“.
57. Raamdirektiivi artikli 2 punktis g on „riigi reguleeriv asutus“ määratletud kui „organ või organid, kellele liikmesriik on usaldanud mõne käesolevas direktiivis või eridirektiivides nimetatud reguleerimisülesande“.
58. Liikmesriigid on e-privatsust käsitlevate siseriiklike normide täitmise tagamise ülesande pannud ühele või mitmele asutusele erinevalt³⁷. Niisugused erisused on võimalikud, kuna e-privatsuse direktiivis on sätestatud vaid mõned üldised eesmärgid, mille liikmesriigid peavad selles valdkonnas saavutama.
59. E-privatsuse direktiivis ei ole märgitud, et selle sätete täitmise tagamise pädevus peab olema ainult ühel riigiasutusel. Tegelikult sätestatakse e-privatsuse direktiivi artiklis 15a sõnaselgelt, et selle sätete täitmise tagamise pädevus võib olla enam kui ühel riigiasutusel. Artiklis 15a nähakse ette ka liikmesriikide kohustus direktiivi rakendada ja tagada selle täitmine, sealhulgas kohustus kehtestada karistused, anda volitus nõuda rikkumiste lõpetamist, samuti uurimisvolitused ja vahendid jne:

„1. Liikmesriigid kehtestavad käesoleva direktiivi järgimiseks kehtestatud siseriiklike sätete rikkumise korral kohaldatavad karistused, sealhulgas vajaduse korral kriminaalkaristused, ja võtavad kõik vajalikud meetmed nende rakendamiseks. Sätestatavad karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad ning neid võib määrata iga rikkumise aja eest, isegi kui rikkumine on hiljem lõpetatud. Liikmesriigid teatavad neist sätetest komisjonile hiljemalt 25. maiks 2011 ja annavad viivitamata teada nende sätete edaspidistest muudatustest.

2. Ilma et see piiraks olemasolevate õiguskaitsvahendite kasutamist, tagavad liikmesriigid, et pädev riigiasutus ja vajaduse korral muud riigiasutused on volitatud nõudma lõikes 1 osutatud rikkumiste lõpetamist.

3. Liikmesriigid tagavad, et pädeval riigiasutusel ja vajaduse korral muudel riigiasutustel on vajalikud uurimisvolitused ja vahendid, sealhulgas volitus saada asjakohast teavet, et jälgida käesoleva direktiivi alusel vastu võetud sätete täitmist ning neid jõustada.

4. Riikide reguleerivad asutused võivad võtta vastu meetmeid, et tagada tõhus piiriülene koostöö käesoleva direktiivi alusel vastu võetud siseriiklike õigusaktide jõustamisel ning ühtlustada piiriüleseid andmevooge hõlmavate teenuste osutamise tingimused.“

³⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. märtsi 2002. aasta muudetud direktiiv 2002/21/EÜ elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste ühise reguleeriva raamistiku kohta (raamdirektiiv).

³⁶ Raamdirektiivi artikli 2 punktis l on täpsustatud, et mõiste „eridirektiivid“ tähendab „direktiivi 2002/20/EÜ (loadirektiiv), direktiivi 2002/19/EÜ (juurdepääsu käsitlev direktiiv), direktiivi 2002/22/EÜ (universaalteenuse direktiiv) ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuli 2002. aasta direktiivi 2002/58/EÜ, milles käsitletakse isikuandmete töötlemist ja eraelu puutumatuse kaitset elektroonilise side sektoris (eraelu puutumatust ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv)“.

³⁷ Komisjonile esitatud aruanne „ePrivacy Directive: assessment of transposition, effectiveness and compatibility with proposed Data Protection Regulation“ (e-privatsuse direktiiv: ülevõtmise, tulemuslikkuse ja välja pakutud isikuandmete kaitse määrusega kooskõla hindamine), SMART 2013/0071, lk 33 jj.

60. Lisaks sellele sisaldub e-privatsuse direktiivi artikli 15 lõikes 2 järgmine viide direktiivi 95/46/EÜ õiguskaitselahendite, vastutust ja sanktsioone käsitlevatele sätetele, mis nüüd tähendab viidet isikuandmete kaitse üldmäärusele:

„Direktiivi 95/46/EÜ III peatüki „Õiguskaitselahendid, vastutus ja sanktsioonid“ sätteid kohaldatakse, võttes arvesse liikmesriikides käesoleva direktiivi kohaselt vastuvõetud õigusakte ja käesolevast direktiivist tulenevaid üksikisikute õigusi.“

61. Samuti on e-privatsuse direktiivi artikli 15 lõikes 3 sätestatud:

„Direktiivi 95/46/EÜ artikli 29 kohaselt loodud isikuandmete töötlemisega seotud üksikisikute kaitse tööühik täidab nimetatud direktiivi artiklis 30 ettenähtud ülesandeid ka seoses käesoleva direktiivi reguleerimisalasse kuuluvate küsimustega, eelkõige põhiõiguste ja -vabaduste ning õigustatud huvide kaitsmisega elektroonilise side sektoris.“³⁸

5.3 Täitmise tagamine juhul, kui isikuandmete kaitse üldmääruse ja e-privatsuse direktiivi kohaldamisalad kattuvad

62. E-privatsuse direktiiv täpsustab ja täiendab isikuandmete kaitse üldmäärust ning lisaks viitab viimase sätetele, milles käsitletakse õiguskaitselahendite, vastutust ja karistusi (e-privatsuse direktiivi artikli 15 lõige 2 koosmõjus isikuandmete kaitse üldmääruse artikliga 94).

5.3.1 Esimene küsimus: kas mõned töötlemistoimingud ei kuulu andmekaitseasutuste pädevusse?

) *Kas ainuüksi asjaolu, et isikuandmete töötlemine kuulub nii isikuandmete kaitse üldmääruse kui ka e-privatsuse direktiivi sisulisse kohaldamisalasse, piirab andmekaitseasutuste isikuandmete kaitse üldmääruses sätestatud pädevust, ülesandeid ja volitusi? Teisisõnu, kas on olemas andmetöötlustoimingute kogum, mis peaks nende kaalutlusruumist välja jääma, ja kui see on nii, siis millised on need töötlemistoimingud?*

63. Isikuandmete kaitse üldmääruse järgi peab liikmesriikides olema määratud üks või mitu järelevalveasutust. Liikmesriigid võivad olla määranud e-privatsuse direktiivi siseriiklike rakendusaktide (osalise) täitmise tagamise sama asutuse pädevusse, kuid nad võivad olla määranud selleks ka ühe või mitu teist asutust, näiteks riikliku telekommunikatsiooni reguleeriva asutuse, tarbijakaitseseorganisatsiooni või ministeeriumi.

---

³⁸ E-privatsuse direktiivi artikli 15 lõikes 3 on sätestatud, et „direktiivi 95/46/EÜ artikli 29 kohaselt loodud isikuandmete töötlemisega seotud üksikisikute kaitse tööühik täidab nimetatud direktiivi artiklis 30 ettenähtud ülesandeid ka seoses käesoleva direktiivi reguleerimisalasse kuuluvate küsimustega, eelkõige põhiõiguste ja -vabaduste ning õigustatud huvide kaitsmisega elektroonilise side sektoris“.

Isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 94 lõikes 2 on sätestatud: „Viiteid kehtetuks tunnistatud direktiivile käsitletakse viidetena käesolevale määrusele. Viiteid direktiivi 95/46/EÜ artikli 29 alusel loodud tööühikule üksikisikute kaitseks seoses isikuandmete töötlemisega käsitletakse viidetena käesoleva määrusega loodud Euroopa Andmekaitseametile.“

Järelikult tuleb direktiivi 95/46/EÜ artiklit 30 tõlgendada viitena isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 70 asjaomastele osadele (Andmekaitseamet ülesanded).

64. E-privatsuse direktiiv on paindlik selles küsimuses, millisele asutusele või organile võib liikmesriik usaldada direktiivi sätete täitmise tagamise.
65. Kui õiguskaitsvahendite, vastutuse ja karistuste osas viidatakse e-privatsuse direktiivis isikuandmete kaitsse üldmääruse sätetele (e-privatsuse direktiivi artikli 15 lõige 2), siis direktiivi rakendamist ja täitmise tagamist käsitlevad täpsemad sätted sisalduvad selle artikli 15a lõikes 1. Näiteks on artikli 15a lõikes 1 sätestatud, et „liikmesriigid kehtestavad käesoleva direktiivi järgimiseks kehtestatud siseriiklike sätete rikkumise korral kohaldatavad karistused, sealhulgas vajaduse korral kriminaalkaristused, ja võtavad kõik vajalikud meetmed nende rakendamiseks. [...]“. Sellega antakse e-privatsuse direktiivis liikmesriikidele sõnaselgelt kaalutusõigus karistuste osas ning artikli 15 lõikega 2 ei sekkuta liikmesriikidele direktiivi täitmise tagamiseks antud kaalutusõigusse (st õigusse otsustada, kes tagab e-privatsuse direktiivi sätete täitmise)³⁹.
66. Kui siseriikliku õigusaktiga antakse e-privatsuse direktiivi täitmise tagamise pädevus andmekaitseasutusele, tuleks asjaomases õigusaktis ühtlasi kindlaks määrata andmekaitseasutuse kõnealuse direktiivi täitmise tagamisega seotud ülesanded ja volitused. Andmekaitseasutus ei saa e-privatsust käsitlevate siseriiklike normide täitmise tagamisel automaatselt tugineda isikuandmete kaitsse üldmäärusega ettenähtud ülesannetele ja volitustele, kuna need on seotud isikuandmete kaitsse üldmääruse täitmise tagamisega. Riigisisese õigusaktiga võib ülesandeid ja volitusi määrata isikuandmete kaitsse üldmääruse põhjal, kuid andmekaitseasutusele võidakse riigisiseste e-privatsust käsitlevate normide täitmise tagamiseks määrata ka muid ülesandeid ja volitusi kooskõlas e-privatsuse direktiivi artikliga 15a.
67. Kaalutusõigus on olemas vaid kõrgemates normides sätestatud nõuete raames ja piirides. Põhiõiguste harta artikli 8 lõikes 3 nõutakse, et andmekaitse sätete täitmist kontrolliks sõltumatu asutus⁴⁰.
68. Kui isikuandmete töötlemine kuulub nii isikuandmete kaitsse üldmääruse kui ka e-privatsuse direktiivi sisulisse kohaldamisalasse, on andmekaitseasutused pädevad kontrollima selliseid andmetöötlustoiminguid, mille suhtes kohaldatakse e-privatsuse direktiivi üle võtvaid siseriiklikke norme, üksnes juhul, kui riigisisese õigusaktiga on neile selline pädevus antud. Isikuandmete kaitsse üldmäärusest tulenevat andmekaitseasutuste pädevust ei piirata aga nende töötlemistoimingute suhtes, mille kohta ei kehti e-privatsuse direktiivis sisalduvad erinormid. Seda eraldusjoont ei tohi e-privatsuse direktiivi ülevõtivate riigisiseste õigusaktidega muuta (nt nähes ette e-privatsuse direktiivis nõutust ulatuslikuma sisulise kohaldamisala ning andes selle sätte täitmise tagamise ainupädevuse riiklikule reguleerivale asutusele).
69. Andmekaitseasutused on pädevad tagama isikuandmete kaitsse üldmääruse täitmist. Ainuüksi asjaolu, et andmetöötluste teatud alamtoiming kuulub e-privatsuse direktiivi kohaldamisalasse, ei piira andmekaitseasutuste isikuandmete kaitsse üldmäärusest tulenevat pädevust.

---

³⁹ Juhime tähelepanu sellele, et e-privatsuse direktiivi artikli 15a lõige 1 kehtestati direktiiviga 2009/136/EÜ (st e-privatsuse direktiivis tehtud muudatusega).

⁴⁰ Euroopa Liidu Kohtu kohtupraktikas, milles käsitletakse direktiivi 95/46/EÜ artiklit 28, on sõltumatussega seotud nõudeid selgitatud: vt näiteks kohtuotsus, Euroopa Kohus, 9. märts 2010, komisjon vs. Saksamaa, C-518/07, punkt 17 jj; kohtuotsus, Euroopa Kohus, 16. oktoober 2012, komisjon vs. Austria, C-614/10, punkt 36 jj; kohtuotsus, Euroopa Kohus, 6. oktoober 2015, Schrems, C-362/14, punkt 41 jj; kohtuotsus, Euroopa Kohus, 21. detsember 2016, Tele2/Watson, C-203/15 ja C-698/15, punkt 123.

70. Kui ainupädevus on antud muule organile peale andmekaitseasutuse, tuleb siseriiklike menetlusnormidega määrata, mis juhtub siis, kui andmesubjektid esitavad sellegipoolest andmekaitseasutusele kaebuse, näiteks isikuandmeid sisaldavate liiklus- või asukohaandmete töötlemise, pealesunnitult elektrooniliste teadete või küpsiste abil isikuandmete kogumise kohta, kuid mitte isikuandmete kaitse üldmääruse (võimaliku) rikkumise kohta.

5.3.2 Teine küsimus: kas e-privatsust käsitlevad siseriiklikud sätted jäävad pädevuse piiridest väljapoole?

- J) *Kas andmekaitseasutused peaksid isikuandmete kaitse üldmääruses sätestatud pädevuse, ülesannete ja volituste raames tegutsedes (nt hinnates isikuandmete töötlemise seaduslikkust) võtma arvesse e-privatsuse direktiivi sätteid, ning kui see on nii, siis millises ulatuses? Teisisõnu, kas isikuandmete kaitse üldmäärusest tulenevate nõuete täitmise hindamisel peaks arvesse võtma riigisiseste e-privatsust käsitlevate normide rikkumist, ja kui see on nii, siis millistel juhtudel?*
71. Järgmine näide illustreerib erisust esimesest küsimusest. Andmete vahendaja koostab profiilialüüse, kasutades kahest erinevast allikast saadavat teavet. Esiteks andmeid, mida kogutakse üksikisikute veebikäitumise kohta, kasutades küpsiseid ja/või muid seadmete identifikaatoreid. Teiseks andmeid, mida saadakse kaubanduspartneritelt, kes jagavad andmeid auhindade loosimises või rahatagastusprogrammides osalejate kohta.
72. Isikuandmete põhjal inimeste kohta profiilialüüside koostamine kuulub üldjuhul isikuandmete kaitse üldmääruse kohaldamisalasse ja seega andmekaitseasutuste pädevusse. Kui andmekaitseasutusele esitatakse kaebus selle kohta, et andmete vahendaja koostab profiilialüüse, siis millisel määral võib andmekaitseasutus isikuandmete kaitse üldmääruse nõuete täitmist hinnates võtta arvesse erinorme, antud juhul e-privatsust käsitlevaid siseriiklikke norme?
73. Väärub märkimist, et e-privatsuse direktiiv on konkreetne näide õigusaktist, millega nähakse ette eriline kaitse kindlat liiki andmetele, milleks võivad olla isikuandmed. Ka muude õigusaktidega nähakse mitmesugustel põhjustel (nt andmetöötluse asjaolud, andmete laad või andmesubjektidele tekkiv oht) ette eriline kaitse kindlat liiki andmetele, mis võivad olla isikuandmed⁴¹.
74. Liikmesriigid peavad e-privatsuse direktiivi ülevõtva siseriikliku õigusakti täitmise kontrollimiseks määrama ühe asutuse või mitu asutust, mis seejärel vastutab (vastutavad) nimetatud õigusakti täitmise tagamise eest. E-privatsuse direktiivi üle võttev siseriiklik õigusakt kehtib selle konkreetse töötlemistoimingu (nende konkreetsete töötlemistoimingute) kohta, mida reguleeritakse e-

---

⁴¹ Ühe näite võib leida finantssektorist: erilise kaitse all on andmed, mida kasutatakse isiku krediivõime hindamiseks, või halduskaristuste avalikustamine. Vt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. veebruari 2014. aasta direktiivi 2014/17/EL (elamukinnisvaraga seotud tarbijakrediidilepingute kohta ning millega muudetakse direktiive 2008/48/EÜ ja 2013/36/EL ja määrust (EL) nr 1093/2010) artikli 21 lõige 1; Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiivi 2013/36/EL (mis käsitleb krediidasutuste tegevuse alustamise tingimusi ning krediidasutuste ja investeerimisühingute usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet, millega muudetakse direktiivi 2002/87/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2006/48/EÜ ja 2006/49/EÜ) artiklid 68–69. Teiseks näiteks on kliinilisi uuringuid käsitlevad normid: vt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta määruse (EL) nr 536/2014 (milles käsitletakse inimtervishoiu kasutatavate ravimite kliinilisi uuringuid ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2001/20/EÜ) artiklid 28–35.

privaatsuse direktiiviga (nt töötlemistoiming, millega salvestatakse lõppkasutaja seadmesse teavet või saadakse sellele juurdepääs).

75. Kui siseriikliku õigusaktiga neile sellist pädevust ei anta, ei saa andmekaitseasutused tagada oma isikuandmete kaitse üldmäärusega ettenähtud pädevust kasutades nende siseriikliku õiguse sätete täitmist, millega rakendatakse e-privaatsuse direktiivi. Samas, nagu ka eespool märgitud, võib isikuandmete töötlemine, mis hõlmab e-privaatsuse direktiivi sisulisse kohaldamisalasse kuuluvaid toiminguid, ühtlasi sisaldada täiendavaid elemente, mille kohta puudub e-privaatsuse direktiivis erinorm. Näiteks e-privaatsuse direktiivi artikli 5 lõikes 3 sisaldub erinorm lõppkasutaja lõppseadmesse teabe salvestamise või sinna juba salvestatud teabele juurdepääsu saamise kohta. See ei sisalda erinormi sellele eelnevate või järgnevate töötlemistoimingute kohta (nt veebikäitumist puudutavate andmete salvestamise ja analüüsimise kohta käitumispõhise internetireklaami kasutamise või turvalisuse eesmärgil). Sellest tulenevalt on andmekaitseasutused igati pädevad hindama kõikide niisuguste töötlemistoimingute seaduslikkust, mis leiavad aset pärast teabe lõppkasutaja lõppseadmesse salvestamist või sinna salvestatud teabele juurdepääsu saamist⁴².
76. Isikuandmete kaitse üldmääruse rikkumine võib ühtlasi tähendada e-privaatsust käsitlevate siseriiklike normide rikkumist. Isikuandmete kaitse üldmääruse rakendamisel (nt hinnates üldmääruse artikli 5 lõike 1 punktis a sätestatud seaduslikkuse või õigluse põhimõtte järgimist) võib andmekaitseasutus võtta e-privaatsuse normide rikkumise faktilist asjaolu arvesse. Iga täitmise tagamist käsitlevat otsust tuleb siiski põhjendada isikuandmete kaitse üldmääruse alusel, kui andmekaitseasutusele ei ole liikmesriigi õigusaktidega antud lisapädevust.
77. Kui siseriiklike õigusaktidega on andmekaitseasutus määratud e-privaatsuse direktiivi alusel pädevaks asutuseks, on asjaomane andmekaitseasutus pädev vahetult tagama lisaks isikuandmete kaitse üldmäärusele ka riigisiseste e-privaatsust käsitlevate normide täitmise (vastasel juhul aga mitte).
78. Üldise märkusena tuleb lisada, et kui kõnealuste erinevate õigusaktide alusel on pädevateks asutusteks mitu asutust, tuleb tagada, et mõlema akti täitmise tagamine on omavahel kooskõlas, et muu hulgas vältida põhimõtte *non bis in idem* rikkumist juhul, kui isikuandmete kaitse üldmääruse ja e-privaatsuse direktiivi sätete rikkumine, mis on toime pandud sama andmetöötluse raames, on omavahel tihedalt seotud.

---

⁴² Sellega seoses tuleb viidata artikli 29 tööühma arvamusele õigustatud huvi kohta (06/2014) ning sama tööühma arvamusele eesmärgi piiramise kohta (arvamus 03/2013), milles on selgitatud, et teatud käitumispõhise reklaami vormide puhul on nõutav andmesubjekti nõusolek ja seda mitte üksnes artikli 5 lõike 3 tõttu. Eesmärgi piiramist käsitlevas arvamuses on märgitud:

„Teiseks võimalikuks juhuks on olukord, kus organisatsioon soovib konkreetselt analüüsida või prognoosida üksikisikutest klientide eelistusi, käitumist ja hoiakuid, millest saab hiljem tuletada teavet asjaomaste klientidega seoses võetavate meetmete või otsuste tarbeks. Sellistel juhtudel on peaaegu alati nõutav vabatahtlik, konkreetne, teadlik ja ühemõtteline eelnev nõusolek, vastasel juhul ei saa isikuandmete edasist kasutamist pidada nõuetele vastavaks. Oluline on see, et kõnealune nõusolek peaks olema nõutav, näiteks niisuguseks jälgimiseks ja profiilianalüüsi tegemiseks, mille eesmärk on otseturundus, käitumispõhine reklaam, andmete vahendamine, asukohapõhine reklaam või digitaalse turu jälgimispõhine uuring.“

Õigustatud huvi käsitlevas arvamuses on märgitud:

„Selle asemel et lihtsalt pakkuda võimalust sellisest profileerimisest ja suunatud reklaamist loobuda, tuleks hankida artikli 7 punktile a ning eraelu puutumatust ja elektroonilist sidet käsitleva direktiivi artikli 5 lõikele 3 vastav teadlik nõusolek. Seetõttu ei saa sellise töötlemise õigusliku alusena kasutada artikli 7 punkti f.“

6 KOOSTÖÖ- JA JÄRJEPIDEVUSE MEETMETE RAKENDAMINE

79. Kolmanda küsimuse, mille Belgia andmekaitseasutus andmekaitseenõukogule esitas, võib ümber sõnastada järgnevalt:
-) *millises ulatuses on koostöö- ja järjepidevuse meetmed rakendatavad isikuandmete niisuguse töötlemise suhtes, mis vähemalt teatud töötlemistoimingute puhul kuulub nii isikuandmete kaitse üldmääruse kui ka e-privaaitsuse direktiivi sisulisse kohaldamisalasse?*
80. Isikuandmete kaitse üldmääruse VII peatüki järgi puudutavad üldmäärusega andmekaitseasutustele ettenähtud koostöö- ja järjepidevuse meetmed üldmääruse sätete kohaldamise üle tehtavat järelevalvet. Isikuandmete kaitse üldmääruses sätestatud meetmed ei kehti e-privaaitsuse direktiivis sisalduvate sätete täitmise tagamise kohta.
81. Igal juhul on e-privaaitsuse direktiivi artikli 15 lõikes 3 sätestatud:
- „[Euroopa Andmekaitseenõukogu] täidab [määruse (EL) 2016/679 artiklis 70] ettenähtud ülesandeid ka seoses käesoleva direktiivi reguleerimisalasse kuuluvate küsimustega, eelkõige põhiõiguste ja -vabaduste ning õigustatud huvide kaitsmisega elektroonilise side sektoris.“
82. E-privaaitsuse direktiivi täitmise tagamiseks pädevate asutuste vahelise koostöö kohta on kõnealuse direktiivi artikli 15a lõikes 4 sätestatud, et „riikide reguleerivad asutused võivad võtta vastu meetmeid, et tagada tõhus piiriülene koostöö käesoleva direktiivi alusel vastu võetud siseriiklike õigusaktide jõustamisel ning ühtlustada piiriüleseid andmevooge hõlmavate teenuste osutamise tingimused [...]“.
83. Piiriülene koostöö nende asutuste vahel, mis on pädevad tagama e-privaaitsuse direktiivi täitmist, sealhulgas andmekaitseasutuste, riikide reguleerivate asutuste ja muude asutuste vahel, võib toimuda ulatuses, milles riigi asjaomased reguleerivad asutused on kehtestanud meetmed sedalaadi koostöö võimaldamiseks.
84. Tuleb märkida, et koostöö- ja järjepidevuse meede jääb täielikult kehtivaks, kuid seda niivõrd, kui võrd andmetöötlemise suhtes kehtivad isikuandmete kaitse üldmääruse üldsätted (ja mitte e-privaaitsuse direktiivis sisalduv erinorm). Näiteks isegi juhul, kui isikuandmete töötlemiseks (nt profiilialüüsi tegemiseks) on osaliselt vaja juurdepääsu lõppkasutaja seadmesse salvestatud teabele, siis kehtivad nende andmekaitseenormide suhtes, mida ei ole sätestatud e-privaaitsuse direktiivis (nt andmesubjekti õigused, isikuandmete töötlemise põhimõtted) ja mida kohaldatakse pärast lõppkasutaja seadmesse salvestatud teabele juurdepääsu saamist toimuva isikuandmete töötlemise suhtes, isikuandmete kaitse üldmääruse sätteid, sealhulgas koostöö- ja järjepidevuse meetmed.
85. Praktikas peavad andmekaitseasutused hoolikalt valima, millist sidekanalit kasutada, eriti juhul, kui nad ei taga ainuüksi isikuandmete kaitse üldmääruse täitmist, vaid on pädevad tagama ka (osaliselt) e-privaaitsuse direktiivi ülevõtivate siseriiklike sätete täitmist. Isikuandmete kaitse üldmääruse VII peatükis (koostöö ja järjepidevus) täpsustatud vaikimisi sidekanalit kasutatakse niisuguse menetluse mis tahes osas, mille puhul on isikuandmete kaitse üldmääruse rikkumise korral ette nähtud üldmäärusega antud täitmise tagamise volituste kasutamine.
- Valikulist sidekanalit võivad andmekaitseasutused kasutada e-privaaitsuse direktiivi riigisisese ülevõtmisega neile antud eraldi täitmise tagamise volituste raames ning üksnes ulatuses, milles menetluse eesmärk on reageerida e-privaaitsust käsitlevate ja e-privaaitsuse direktiivi kohaldamisalasse

kuuluva konkreetse käitumise suhtes kohaldatavate siseriiklike normide rikkumisele. Kui menetlus puudutab küsimusi, mis kuuluvad isikuandmete kaitse üldmääruse kohaldamisalasse, peavad andmekaitseasutused rakendama üldmäärusega ettenähtud koostöö- ja järjepidevuse meetmeid.

7 KOKKUVÕTE

-) *Kas ainuüksi asjaolu, et isikuandmete töötlemine kuulub nii isikuandmete kaitse üldmääruse kui ka e-privatsuse direktiivi sisulisse kohaldamisalasse, piirab andmekaitseasutuste isikuandmete kaitse üldmääruses sätestatud pädevust, ülesandeid ja volitusi? Teisisõnu, kas on olemas andmetöötlustoimingute kogum, mida andmekaitseasutused ei peaks arvesse võtma, ja kui see on nii, siis millistel juhtudel?*
86. Kui isikuandmete töötlemine kuulub nii isikuandmete kaitse üldmääruse kui ka e-privatsuse direktiivi sisulisse kohaldamisalasse, on andmekaitseasutused pädevad kontrollima andmetöötlustoiminguid, mille suhtes kohaldatakse e-privatsust käsitlevaid siseriiklike norme, üksnes juhul, kui riigisisese õigusaktiga on neile selline pädevus antud ning kontroll peab toimuma asutusele riigisisese e-privatsuse direktiivi üle võtva õigusaktiga antud järelevalvevolituste raames.
87. Andmekaitseasutused on pädevad tagama isikuandmete kaitse üldmääruse täitmist. Ainuüksi asjaolu, et andmetöötluste teatud alamtoiming kuulub e-privatsuse direktiivi kohaldamisalasse, ei piira andmekaitseasutuste isikuandmete kaitse üldmäärusest tulenevat pädevust.
-) *Kas andmekaitseasutused peaks isikuandmete kaitse üldmääruses sätestatud pädevuse, ülesannete ja volituste raames tegutsedes võtma arvesse e-privatsuse direktiivi sätteid ning kui see on nii, siis millises ulatuses? Teisisõnu, kas isikuandmete kaitse üldmäärusest tulenevate nõuete täitmise hindamisel peaks arvesse võtma e-privatsust käsitlevate siseriiklike normide rikkumist, ja kui see on nii, siis millistel juhtudel?*
88. Asutus või asutused, mille liikmesriik on e-privatsuse direktiivi tähenduses määranud pädevaks asutuseks, vastutab (vastutavad) ainuisikuliselt nende e-privatsuse direktiivi üle võtvate siseriiklike sätete täitmise tagamise eest, mis kehtivad konkreetse töötlemistoimingu kohta, kaasaarvatud juhul, kui isikuandmete töötlemine kuulub nii isikuandmete kaitse üldmääruse kui ka e-privatsuse direktiivi sisulisse kohaldamisalasse. Andmekaitseasutuste pädevust ei piirata aga ühegi niisuguse isikuandmete töötlemistoimingu suhtes, mille kohta ei kehti üht või mitut e-privatsuse direktiivis sisalduvat erinormi.
89. Isikuandmete kaitse üldmääruse rikkumine võib ühtlasi tähendada e-privatsust käsitlevate siseriiklike normide rikkumist. Isikuandmete kaitse üldmääruse rakendamisel (nt hinnates üldmääruse artikli 5 lõike 1 punktis a sätestatud seaduslikkuse või õigluse põhimõtte järgimist) võib andmekaitseasutus võtta e-privatsuse normide rikkumise faktilist asjaolu arvesse. Iga täitmise tagamist käsitlevat otsust tuleb siiski põhjendada isikuandmete kaitse üldmääruse alusel, kui andmekaitseasutusele ei ole liikmesriigi õigusaktidega antud lisapädevust.
90. Kui siseriiklike õigusaktidega on andmekaitseasutus määratud e-privatsuse direktiivi alusel pädevaks asutuseks, on asjaomane andmekaitseasutus pädev lisaks isikuandmete kaitse üldmäärusele vahetult tagama ka e-privatsust käsitlevate siseriiklike normide täitmist (vastasel juhul aga mitte).

) Millises ulatuses on koostöö- ja järjepidevuse meetmed rakendatavad isikuandmete niisuguse töötlemise suhtes, mis vähemalt teatud töötlemistoimingute puhul kuulub nii isikuandmete kaitse üldmääruse kui ka e-privatsuse direktiivi sisulisse kohaldamisalasse?

91. Isikuandmete kaitse üldmääruse VII peatükiga andmekaitseasutustele ettenähtud koostöö- ja järjepidevuse meetmed puudutavad üldmääruse sätete rakendamise üle tehtavat järelevalvet. Kõnealused meetmed ei kehti e-privatsuse direktiivi siseriiklike rakendussätete täitmise tagamise kohta. Küll aga jääb koostöö- ja järjepidevuse meede täielikult kehtivaks ulatuses, milles asjaomase andmetöötlemise suhtes kehtivad isikuandmete kaitse üldmääruse üldsätted (ja mitte e-privatsuse direktiivis sisalduv erinorm).

***

92. Andmekaitsekoostöögruppi meenab, et eespool toodud tõlgendusega ei piirata e-privatsuse määruse üle praegu peetavate läbirääkimiste tulemust. Määruse ettepanekus käsitletakse mitmeid olulisi küsimusi, sealhulgas küsimusi, mis on seotud andmekaitseasutuste pädevusega, kuid ka mitmesuguste muude väga oluliste teemadega. Andmekaitsekoostöögrupp kordab oma seisukohta, et e-privatsuse määruse vastuvõtmine on tähtis⁴³.

Euroopa Andmekaitsekoostöögrupp

eesistuja

(Andrea Jelinek)

---

⁴³ Euroopa Andmekaitsekoostöögrupp on kutsunud Euroopa Komisjoni, parlamenti ja nõukogu üles tegema koostööd, et tagada uue e-privatsuse määruse kiire vastuvõtmine (Euroopa Andmekaitsekoostöögrupp 25. mai 2018. aasta avaldus).